

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده: پرستاری مامایی
گروه: مامایی

طرح دوره و چک لیست خود ارزیابی دروس نظری و آزمایشگاهی(عملی)

نام درس: اصول خدمات بهداشت جامعه (بهداشت 1)

کد درس: 12

مقطع و رشته: کارشناسی پیوسته مامایی

ترم تحصیلی: دوم پیوسته

تعداد واحد: 2 شامل نظری: 1/5 واحد نظری و 0/5 واحد کارآموزی

مدرس/ مدرسین درس (سهم هریک به واحد): 1/5 واحد نظری دکتر سمیرا گل‌عذار

زمان ارائه درس: چهارشنبه ، 14-16 ، نیمسال دوم سال تحصیلی 1404-1405

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: 12-14

پیش‌نیازها: ندارد

هم‌نیازها: ندارد

محل آموزش: دانشکده پرستاری و مامایی کرمانشاه

محتوای آموزشی بر اساس سرفصل دروس

اهداف کلی دوره: آشنایی دانشجویان با اصول بهداشت و نظام خدمات بهداشتی در ایران و جهان و عوامل فردی و اجتماعی موثر بر سلامت و رابطه بهداشت با سلامت در توسعه اجتماع است.

اهداف کلی جلسات :

جلسه اول: تعریف بهداشت، نقش بهداشت و تندرستی، طیف سلامت و بیماری

جلسه دوم: عوامل تعیین کننده سلامتی و عدالت در سلامت

جلسه سوم: بهداشت عمومی، فردی و جامعه نگر و نقش ماما در بهداشت جامعه نگر

جلسه چهارم: نظام عرضه، اولویت بندی و وضع موجود خدمات بهداشتی در ایران (مجازی)

جلسه پنجم: شاخص ها و نشانگرهای مهم و علمی اندازه گیری سلامت جامعه و تعیین نیازهای بهداشتی جامعه

جلسه ششم: مراقبتهای بهداشتی اولیه و مراقبت های بهداشتی مادر و کودک

جلسه هفتم: آشنایی با تیم بهداشتی (جایگاه ماما) و سیستم ارجاع در نظام سلامت ایران

جلسه هشتم: سطوح پیشگیری در نظام سلامت و نقش غربالگری در ارتقاء سلامت جامعه

جلسه نهم: معرفی سازمان های بین المللی مرتبط با حوزه بهداشت (اهداف و برنامه ها)

جلسه دهم: مبانی و فلسفه آموزش بهداشت

جلسه یازدهم: بهداشت محیط (مجازی)

جلسه دوازدهم: بهداشت شغلی (مجازی)

جلسه اول: تعریف بهداشت، نقش بهداشت و تندرستی، طیف سلامت و بیماری

اهداف ویژه رفتاری:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مفهوم بهداشت را تعریف کند.
- مفهوم تندرستی را شرح دهد.
- نقش بهداشت را در ارتقای سلامت فرد و جامعه بیان کند.
- طیف سلامت و بیماری را توضیح دهد.
- تفاوت سطوح مختلف سلامت و بیماری را مقایسه کند.
- ارتباط بهداشت، تندرستی و کیفیت زندگی را تحلیل کند.

جلسه دوم: عوامل تعیین کننده سلامتی و عدالت در سلامت

اهداف ویژه رفتاری:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- عوامل تعیین کننده سلامتی را نام ببرد.

- تأثیر عوامل زیستی، اجتماعی، اقتصادی و محیطی بر سلامت را شرح دهد.
- مفهوم عدالت در سلامت را تعریف کند.
- نمونه‌هایی از نابرابری‌های سلامت در جامعه را توضیح دهد.
- نقش عدالت در بهبود وضعیت سلامت جمعیت را تحلیل کند.

جلسه سوم: بهداشت عمومی، فردی و جامعه نگر و نقش ماما در بهداشت جامعه نگر

اهداف ویژه رفتاری:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- بهداشت فردی، عمومی و جامعه‌نگر را تعریف کند.
- تفاوت بهداشت فردی و جامعه‌نگر را مقایسه کند.
- اهداف بهداشت جامعه‌نگر را شرح دهد.
- نقش ماما را در بهداشت جامعه‌نگر بیان کند.
- فعالیت‌های ماما را در ارتقای سلامت جامعه توضیح دهد.

جلسه چهارم: نظام عرضه، اولویت بندی و وضع موجود خدمات بهداشتی در ایران (مجازی)

اهداف ویژه رفتاری:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- نظام عرضه خدمات بهداشتی در ایران را شرح دهد.
- سطوح ارائه خدمات بهداشتی را نام ببرد.
- مفهوم اولویت‌بندی خدمات بهداشتی را توضیح دهد.
- معیارهای اولویت‌بندی خدمات بهداشتی را بیان کند.
- وضع موجود خدمات بهداشتی در ایران را تحلیل کند.

جلسه پنجم: شاخص‌ها و نشانگرهای مهم و علمی اندازه‌گیری سلامت جامعه و تعیین نیازهای بهداشتی جامعه

اهداف ویژه رفتاری:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- شاخص‌ها و نشانگرهای سلامت جامعه را تعریف کند.
- شاخص‌های مهم و علمی اندازه‌گیری سلامت جامعه را نام ببرد.
- کاربرد شاخص‌ها در سنجش وضعیت سلامت جامعه را شرح دهد.
- وضعیت سلامت جامعه را بر اساس شاخص‌ها تفسیر کند.

- نیازهای بهداشتی جامعه را بر اساس شاخص‌ها تعیین کند.

جلسه ششم: مراقبتهای بهداشتی اولیه و مراقبت‌های بهداشتی مادر و کودک

اهداف ویژه رفتاری:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مفهوم مراقبت‌های بهداشتی اولیه را تعریف کند.
- اصول و اجزای مراقبت‌های بهداشتی اولیه را شرح دهد.
- مؤلفه‌های مراقبت‌های بهداشتی مادر و کودک را بیان کند.
- نقش مراقبت‌های مادر و کودک را در ارتقای سلامت توضیح دهد.
- جایگاه ماما را در ارائه مراقبت‌های مادر و کودک تشریح کند.

جلسه هفتم: آشنایی با تیم بهداشتی (جایگاه ماما) و سیستم ارجاع در نظام سلامت ایران

اهداف ویژه رفتاری:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- اعضای تیم بهداشتی را نام ببرد.
- نقش و جایگاه ماما را در تیم بهداشتی شرح دهد.
- ساختار سیستم ارجاع در نظام سلامت ایران را توضیح دهد.
- سطوح مختلف ارجاع را بیان کند.
- اهمیت سیستم ارجاع را در ارتقای کیفیت خدمات بهداشتی تحلیل کند.

جلسه هشتم: سطوح پیشگیری در نظام سلامت و نقش غربالگری در ارتقاء سلامت جامعه

اهداف ویژه رفتاری:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- سطوح پیشگیری را تعریف کند.
- تفاوت سطوح پیشگیری را با ذکر مثال مقایسه کند.
- مفهوم غربالگری را شرح دهد.
- نقش غربالگری را در پیشگیری و تشخیص زودهنگام بیماری‌ها بیان کند.
- اهمیت غربالگری را در ارتقای سلامت جامعه توضیح دهد.

جلسه نهم: معرفی سازمان‌های بین‌المللی مرتبط با حوزه بهداشت (اهداف و برنامه‌ها)

اهداف ویژه رفتاری:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- سازمان‌های بین‌المللی مهم مرتبط با حوزه بهداشت را معرفی کند.
- اهداف اصلی سازمان‌های بین‌المللی بهداشتی را شرح دهد.
- برنامه‌های شاخص این سازمان‌ها را بیان کند.
- نقش سازمان‌های بین‌المللی را در ارتقای سلامت جهانی توضیح دهد.

جلسه دهم: مبانی و فلسفه آموزش بهداشت

اهداف ویژه رفتاری:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- آموزش بهداشت را تعریف کند.
- مبانی آموزش بهداشت را شرح دهد.
- فلسفه آموزش بهداشت را توضیح دهد.
- نقش آموزش بهداشت را در تغییر رفتارهای سلامت‌محور بیان کند.
- جایگاه ماما را در آموزش بهداشت جامعه تشریح کند.

جلسه یازدهم: بهداشت محیط (مجازی)

اهداف ویژه رفتاری:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مفهوم بهداشت محیط را تعریف کند.
- اصول بهداشت آب سالم و بهسازی آب را شرح دهد.
- بیماری‌های ناشی از آب ناسالم را توضیح دهد.
- اصول تغذیه سالم و بهداشت مواد غذایی را بیان کند.
- مفهوم هوای سالم و منابع آلودگی هوا را شرح دهد.
- بیماری‌های ناشی از آلودگی هوا را توضیح دهد.

جلسه دوازدهم: بهداشت شغلی (مجازی)

اهداف ویژه رفتاری:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- مفهوم بهداشت شغلی را تعریف کند.

- مشاغلی را که زنان در آن‌ها فعالیت می‌کنند شناسایی کند.
- عوامل زیان‌آور شغلی در محیط‌های کاری زنان از جمله بیمارستان‌ها، مزارع و کارخانه‌ها را نام ببرد.
- اثرات مواجهه با سموم، عوامل شیمیایی و آلودگی‌های محیط کار را بر سلامت زنان شرح دهد.
- مخاطرات شغلی مرتبط با حرفه مامایی را در محیط‌های مختلف کاری توضیح دهد.
- راهکارهای پیشگیری و کنترل مخاطرات شغلی در حرفه مامایی را بیان کند.

رسانه‌های کمک آموزشی:

- ☒ اسلاید (پاورپوینت) ☐ فیلم آموزشی ☐ پوستر ☐ مدل ☐ نمونه بیمار ☐ نرم‌افزار
☐ پمفلت ☐ جزوه ☐ سایر

🌈 نحوه ارزشیابی دوره و تعیین نمره نهایی:

- ☐ OSCE ☒ کوییز ☒ امتحان کتبی پایان دوره/ترم ☒ امتحان کتبی/ شفاهی میان دوره/ترم
☐ پروژه ☐ تحقیق ☐ سمینار ☒ مشارکت در کلاس/حضور و فعالیت
☐ آزمون‌های استدلالی (سناریو، پازل، ویژگی‌های کلیدی) ☐ سایر موارد :

	روش ارزشیابی	انواع ارزشیابی	درصد از نمره نهایی کل	توضیحات
1	تکوینی	حضور فعال در کلاس 5٪ - کوییز 5٪ - آزمون میان ترم 15٪	25٪	
2	تراکمی	آزمون پایان ترم	75٪	

🌈 منابع و مراجع آموزشی

✓ منابع اصلی:

1. اصول خدمات بهداشت در جامعه، سیما نظریور، انتشارات گلبن
2. درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی، پارک، جی، ای. پارک، ک، - آخرین چاپ
3. کلیات بهداشت عمومی - صادقی، حسن آبادی، علی. آخرین چاپ
4. بهداشت عمومی، حسین حاتمی و همکاران. آخرین چاپ

✓ منابع فرعی و مکمل:

1. Myles textbook for midwives, edited by Ruth Bennett, Linda Brown. (last edition)
2. The Social meaning of midwifery, Sheila Hunt, Anthea Symonds. McMillan publication.

✓ پایگاه‌های اطلاعاتی و آنلاین:

1. سلامت و عوامل اجتماعی تعیین کننده آن؛ راهکار اصلی گسترش عدالت در سلامت و ایجاد فرصتی منصفانه برای

همه. مطلق، محمد اسماعیل، اولیایی منش، علیرضا، بهشتیان، مریم. انتشارات موفق، تهران. قابل دسترسی در

http://sdh.behdasht.gov.ir/uploads/331_1657_291_1041_SDH%20book.pdf

2. رفع بی عدالتی در طی یک نسل، عدالت در سلامت از طریق اقدام در زمینه تعیین کننده های اجتماعی سلامت.

(1390). مترجمین، فیاض بخش، احمد و دیگران. تهران؛ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شورای

سیاستگذاری. قابل دسترسی در http://sdh.behdasht.gov.ir/uploads/331_1658_sdh.pdf

3. شاخص های عدالت در سلامت. مجموعه فرم ها، دستورالعمل ها و فرایندهای جمع آوری داده ها و شاخص های

سنجش عدالت در سلامت بر اساس نظام های ثبتي. شورای سیاست گذاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش

پزشکی، معاونت بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش

پزشکی با همکاری دانشگاه های علوم پزشکی. قابل دسترسی در

http://sdh.behdasht.gov.ir/uploads/shakhes_haye_nezam_sabti_rahli.pdf

🌈 قوانین و مقررات دوره

✓ حضور و غیاب:

- یک نوبت تأخیر به صورت دادن تذکر و در صورت تکرار تأخیر در حضور کلاس، همان جلسه غیبت اعلام می گردد.

- در ازای هر غیبت مجاز 0.25 نمره کسر خواهد شد.

- در صورت غیبت بیش از حد مجاز مطابق مقررات آموزشی برخورد می گردد.

✓ تحویل به موقع تکالیف

✓ رعایت اخلاق حرفه ای:

- تلفن همراه دانشجویان در کلاسی بایستی خاموشی باشد.

- مطرح کردن سوالات جلسه قبل در ابتدای جلسه بعدی

- شرکت در فعالیتهای داخل کلاسی و بحث گروهی

✓ رعایت پوشش حرفه ای

✓ نحوه ارتباط با استاد: در ساعات پاسخگویی ذکر شده و در اتاق دانشکده و یا از طریق گروه مجازی کلاس در پلتفرم ایتا

✓ مشارکت در دوره : شرکت در فعالیتهای داخل کلاسی و بحث گروهی

جدول زمانبندی جلسات درس اصول خدمات بهداشت جامعه (بهداشت 1)

جلسه	موضوع هر جلسه	مدرس / مدرسین
1	تعریف بهداشت، نقش بهداشت و تندرستی، طیف سلامت و بیماری	دکتر سمیرا گل‌عذار
2	عوامل تعیین کننده سلامتی و عدالت در سلامت	دکتر سمیرا گل‌عذار
3	بهداشت عمومی، فردی و جامعه نگر و نقش ماما در بهداشت جامعه نگر	دکتر سمیرا گل‌عذار
4	نظام عرضه، اولویت بندی و وضع موجود خدمات بهداشتی در ایران (مجازی)	دکتر سمیرا گل‌عذار
5	شاخص ها و نشانگرهای مهم و علمی اندازه گیری سلامت جامعه و تعیین نیازهای بهداشتی جامعه	دکتر سمیرا گل‌عذار
6	مراقبتهای بهداشتی اولیه و مراقبت های بهداشتی مادر و کودک	دکتر سمیرا گل‌عذار
7	آشنایی با تیم بهداشتی (جایگاه ماما) و سیستم ارجاع در نظام سلامت ایران	دکتر سمیرا گل‌عذار
8	سطوح پیشگیری در نظام سلامت و نقش غربالگری در ارتقاء سلامت جامعه	دکتر سمیرا گل‌عذار
9	معرفی سازمان های بین المللی مرتبط با حوزه بهداشت (اهداف و برنامه ها)	دکتر سمیرا گل‌عذار
10	مبانی و فلسفه آموزش بهداشت	دکتر سمیرا گل‌عذار
11	بهداشت محیط (مجازی)	دکتر سمیرا گل‌عذار
12	بهداشت شغلی (مجازی)	دکتر سمیرا گل‌عذار
13	برگزاری آزمون پایان ترم	دکتر سمیرا گل‌عذار

جدول بلوپرینت آزمون درس اصول خدمات بهداشت جامعه (بهداشت 1)

جدول بلوپرینت آزمون: میان ترم و پایان ترم نیمسال تحصیلی : دوم 1404-1405
دانشکده: پرستاری مامایی گروه آموزشی: مامایی

ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	تعداد سؤالات	تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
				حیطه ی شناختی	حیطه ی مهارتی	حیطه ی نگرشی
1	تعریف بهداشت، نقش بهداشت و تندرستی، طیف سلامت و بیماری	2	4	3		1
2	عوامل تعیین کننده سلامتی و عدالت در سلامت	2	4	2		2
3	بهداشت عمومی، فردی و جامعه نگر و نقش ماما در بهداشت جامعه نگر	2	3	1	1	1
4	نظام عرضه، اولویت بندی و وضع موجود خدمات بهداشتی در ایران	2	2	1		1
5	شاخص ها و نشانگرهای مهم و علمی اندازه گیری سلامت جامعه و تعیین نیازهای بهداشتی جامعه	2	3	1	1	1
6	مراقبتهای بهداشتی اولیه و مراقبت های بهداشتی مادر و کودک	2	4	2	1	1
7	آشنایی با تیم بهداشتی (جایگاه ماما) و سیستم ارجاع در نظام سلامت ایران	2	3	3		

1	1	1	3	2	سطوح پیشگیری در نظام سلامت و نقش غربالگری در ارتقاء سلامت جامعه	8
		2	2	2	معرفی سازمان های بین المللی مرتبط با حوزه بهداشت (اهداف و برنامه ها)	9
1		2	3	2	مبانی و فلسفه آموزش بهداشت	10
1		2	3	2	بهداشت محیط	11
	1	1	2	2	بهداشت شغلی	12

چک لیست ارزیابی طرح دوره دروس نظری و آزمایشگاهی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نام و نام خانوادگی استاد/اساتید(سهم به واحد): دکتر گلغذار 1/5 واحد

نام دانشکده: پرستاری مامایی عنوان درس: اصول خدمات بهداشت جامعه نام ارزیاب / ارزیابان:

مخاطبان/ترم تحصیلی دانشجو: ترم 2 کارشناسی پیوسته مامایی نیمسال و سال تحصیلی کنونی: دوم 1404-1405

ردیف	موضوع	حد نصاب نمره	نمره ارزیابی مدیر گروه	نمره ارزیابی EDO
1	مشخص بودن عنوان کلی درس، کد درس	0/5	0/5	
2	مشخص بودن مخاطبان	0/5	0/5	
3	مشخص بودن تعداد یا سهم استاد/ اساتید از واحد	0/5	0/5	
4	مشخص بودن زمان ارائه درس (روز، ساعت، نیمسال تحصیلی)	0/5	0/5	
5	مشخص بودن دروس پیش نیاز و هم نیاز	0/5	0/5	
6	مشخص بودن هدف کلی دوره	1	1	
7	مشخص بودن اهداف کلی جلسات (هر جلسه یک هدف)	1.5	1.5	
8	مشخص بودن اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه	2	2	
9	رعایت تعداد جلسات با توجه به میزان واحد درسی	2	2	
10	مشخص بودن منابع مورد استفاده بر اساس کوریکولوم مصوب	1	1	
11	مشخص بودن روش تدریس	1	1	
12	مشخص بودن وسایل آموزشی	1	1	
13	مشخص بودن شیوه ارزشیابی دانشجویان	1	1	
14	مشخص بودن زمان آزمون پایان دوره	1	1	
15	مشخص بودن مقررات کلاسی و انتظارات از دانشجو	0/5	0/5	
16	ضمیمه بودن جدول زمانبندی تکمیل شده درس	2	2	
17	وجود جدول بودجه بندی دروس (blue print)	1.5	1.5	
18	پوشش دادن بایدهای یادگیری (Must learn) در طرح دوره	2	2	
	نمره نهایی	0/5	20	

پیشنهادهات:

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:
تاریخ ارسال :

نام و امضای مدیر گروه: دکتر فروزان شریفی پور
تاریخ ارسال:

نام و امضای مدرس: دکتر سمیرا گلغذار
تاریخ تحویل: 1404/11/27